

“...Cái cách giáo dục, trộm cướp phải cải cách thói quen chính trị, tởm ra sân chơi bình đẳng cho con em mình tiếp xúc trong cộng đồng xã hội có thể hòa thuận tiến ngang nhau, bình đẳng để cộng đồng hiểu biết khả năng của mình để cho tốt quốc gia...”

"Chợ đồ cũ quyên đã làm thui chột nòng giáo dục Việt Nam". Đó là tiếng nói chung của những người dân thành phố, bé học. Họ là những người lao động lương thiện không có chút dơ bẩn trong xã hội, cũng chẳng có kinh tế trong tay khá giả gì. Nói về hiện trạng giáo dục nước nhà, có thể cách nói của mỗi người có khác nhau, nhưng chung quy lại là như vậy.

Tôi bắt đầu suy nghĩ và giật mình nghĩ đến nòng giáo dục nước nhà mà ngay tại bây giờ báo chí trong và ngoài nước đang lên tiếng báo động. Phải chăng đây là một trong những nguyên nhân khiến học sinh bỏ học mà các nhà chức trách không phải không biết đến mà có lẽ đã cố tình né tránh không nói đến?

Nhìn vào thực tế mà tôi năm trước đây, để ngũ cán bộ công chức được tuyển dụng vào các cơ quan của đất nước, nhà nước Việt Nam và các cấp, tuyển dụng đa số chỉ gồm hai thành phần chính: Một là con em của những người có chức, có quyền trong xã hội; hai là những con em là gia đình có kinh tế khá giả. Thế là nòng đi tìm nguyên nhân để lý giải vì sao hiện tượng này thì thấy đến nỗi học sinh bỏ học là những con em của nông dân và lao động thu nhập thấp. Họ buộc phải cho con nghỉ học bởi không chịu vì lý do khó khăn kinh tế, không chịu vì sức khỏe yếu không theo kịp chương trình, không chịu vì trường học xa, đi học khó khăn, nguy hiểm, mà còn có những lý do sau đây:

Có quá nhiều chính sách được quyên ưu tiên: Trong chợ đồ cũ, các ông chủ có chính sách ưu tiên đến với công nhân để họ tận tâm, tận lực làm việc và góp vốn vào nhà máy, xí nghiệp của mình, đó là các hình thức ưu tiên bất trí chôn, thậm chí mua sắm phương tiện đi lại, tiền nghỉ sinh hoạt... cho công nhân mình; ưu tiên các thói quen trong gia đình nối tiếp nhau làm việc cho nhà máy... Trong khi ở Việt Nam ngày nay hàng loạt các chính sách ưu tiên cho con em mình (cha truyền, con nối) ra đời để lôi kéo nhau vào chiếm đóng tại các cơ quan, nhà nước và các cấp.

Thậm chí ngay cả các ngành để hình thành như công an, quân đội, ngân hàng, bưu chính viễn thông, tư pháp... mỗi ngành lại quy định riêng ưu tiên cho con em mình nối tiếp cha ông. Vì sao ưu tiên này được áp dụng mà không xét tuyển vào tại các trường chuyên nghiệp của ngành, cho đến việc tuyển dụng vào các cơ quan, đến với trong ngành. Theo đó, khi con em trong ngành thi vào

tại các trường mà bạn đang công tác sẽ có chính sách riêng như: Có sẽ đi mua ưu tiên để công thêm vào sẽ đi mua để thi hoặc có chính sách ưu tiên xét tuyển; khi ra trường, được cấp ưu tiên bố trí việc làm trong ngành.

Trong công tác tuyển dụng, có đến một trăm lĩnh vực khác nhau. Việt Nam hiện nay có thể khái quát thành hai cách tuyển dụng công chức, đó là tuyển dụng theo chức vụ ngang và tuyển dụng theo chức vụ dọc. Tuyển dụng theo chức vụ ngang là: Lĩnh vực biên chế, công tác quản lý, tuyển dụng, đi học, đi làm, sa thải... đều do cấp trên, chính quyền địa phương quy định, vì lẽ này nên họ không thể tự nguyện ngân sách địa phương chi trả. Đây là sân chơi dành riêng cho đội ngũ cán bộ có chức sắc các cấp địa phương tham gia, có thể bố trí, gán ghép cho con em mình vào những vị trí được coi là “béo bở”. Trong thực tế hiện nay nếu bạn có chức vụ trong trường, phó phòng cấp huyện trở lên thì vẫn dễ xin việc cho con cái sẽ là việc “nhẹ nhõm con thỏ”, (trường hợp học con cái quá tốt hoặc quá học).

Sau đây là một vài thủ tục tuyển dụng công chức Thứ nhất là thi tuyển công chức: Về mặt hình thức đây là thi tuyển công khai. Trước khi thi, “hội đồng chấm thi” đã có một “danh sách” để nghiên cứu, đó là những con em “được cấp ưu tiên”. Phòng thi gồm hai phần, thi viết và thi vấn đáp. Phần viết thì những người có trong danh sách “được cấp ưu tiên” sẽ được giám thị làm ngay khi giao sách, phần thi vấn đáp chính là phần quan trọng nhất để “hội đồng chấm thi” sẽ nâng điểm cho các đội tuyển lên, đánh giá điểm cho những đội tuyển cần đánh giá. Phần này không ai có thể tha thiết được như ai đó thấy bất hợp lý. Hai là tuyển dụng vào cơ quan làm tiếp vụ, báo vụ, văn thư... khi đã được chọn, mới bắt đầu đi học các lớp bồi dưỡng (vừa học vừa làm). Cách này là ngon ăn nhất, vừa đi học vừa có lương, có nhu cầu trường hợp vào biên chế mới đi học. Thứ ba là: Một số con cái thi chọn ban, khi ban mới nhập nghề đến tuổi nghỉ hưu, một số vị trí chức vụ của con vào thay chân, được nhà nước bố trí có thể nghỉ sớm một vài năm cũng vui, nếu không được thì tìm một cách chây ì lại một chút nữa thôi.

Tuyển dụng theo chức vụ dọc: Có nghĩa là toàn bộ quá trình, từ chức biên chế do các ban, ban hay ngành trung ương quản lý. Đó là các ngành như tòa án, viện kiểm sát, thi hành án, kho bạc, báo chí, các kênh ngân hàng... các ngành này trung ương (TW) có toàn quyền tuyển dụng và đi học được đến bất cứ đâu và nằm trong ngành trên phạm vi toàn quốc. Thứ ba thì quy định hiện nay cấp trên, huyện trên toàn quốc đâu đâu cũng nhận những người cần bố trí là con em của các quan chức TW được tăng cường đến. Phần lớn những người này khi được biên chế, hoặc có chỗ thì tìm cách quay về TW (Hà Nội).

Bây giờ nói đến thành phần thứ hai: Những con em tuy không có chức sắc nhưng là con em.

Câu nói “có tiền mua tiên cũng được” giờ đây hoàn c ít nh t trong lĩnh v c này đã không hoàn toàn đúng, vì không phải có tiền là có thể đưa con em mình vào chi m lĩnh đ c nh ng v trí theo mong mu n, chỉ khi có c h i nh t đ nh đó là nhu c u c a c quan đ n v đang có, trong khi các con em nh ng ng i có quy n l c không có nhu c u vào ngành đó hoàn c đã an ph n, thì c h i này đ c chuy n giao t i nh ng ng i có tiền. Tiền đ ch y v c không có đ nh m c, mà tùy t ng tr ng h p, tùy t ng v c c th . Tôi có ng i em h có th ng con h c trung c p đi n ra, xin mãi không đ c v c, v a r i có ng i đ n m c c n p 80 tri u đ ng s thu n p đi làm, nh ng t n Tây B c, cách nhà trên 600km. Gia đình ch p tay “l y c”.

V y là con đ ng đi t i công s c a đ ng nhà n c c các c p đã không còn ch th chân cho nh ng con em là ng i dân lao đ ng. C theo đà này trong vài năm t i toàn b cái g i là “h th ng chuyên chính vô s n” s hoàn toàn ch là con em c a t p đoàn c ng s n đang n m trong tay quy n l c thao túng đ t n c, m c thấy năng l c ra sao, mi n là không b “ch p m ch”, không có tiền án, tiền s , không nghi n ma túy là đ c. Hi n c n c có trên 3 tri u đ ng viên, trong đó có kho ng 1 tri u có quy n, có ch c. N u duy trì s l ng công ch c kho ng trên đ i 2 tri u ng i nh hi n nay thì s con cái c a 1 tri u đ ng viên c ng s n đang n m quy n l c có l cũng v a đ ch x p.

Là cha, là m , ai cũng mu n cho con mình đ c h c hành đ n n i, đ n ch n, ai cũng mu n con mình tiền b (“con h n cha là nhà có phúc”) và s n sàng “hy sinh đ i b đ c ng c đ i con”. Song đ i ch đ đ c quy n này, con em c a nh ng ng i dân lao đ ng đã không còn c h i đ ti n thân, vì xét trên m i ph ng di n, h đ u là ng i y u th không đ s c đ l t vào vòng trong sau nh ng l n vòng l i. Vì v y h là ng i đã “bi t mình, bi t ta” nên đã t b ng lòng ch c n con cái mình h c đ n “c p” bi t đ c, bi t v t là đ c, m c cho thiên h bon chen. V y là giờ đây kho nh tr i riêng, sân ch i riêng giành cho con cái c a các quan ch c đã đ c đ nh v . ó h xô đ y nhau, giành gi t nhau ch đ ng l i th đ ti p t c s nghi p ông cha tr vì thiên h .

Không ai ph nh nh ng nguyên nhân đ n đ n các cháu b h c mà các h c giờ đã nhi u l n nói đ n, nh ng chúng tôi cho r ng m t trong nh ng nguyên nhân quan tr ng nh t là th ch chính tr đ c quy n đã t o ra đ i b ph n cho nh ng con em nông dân b h c vì h đã tai nghe, m t th y c nh nh ng con em c a h h c ra tr ng không tìm đ c v c làm, c nh ng c xuôi tìm ki m v c cho con, c nh ch y ti n đ cung ti n cho các quan ch c... mà đ i v i h th t xa l và quá t m v i.

C i cách giáo d c, tr c h t ph i c i cách th ch chính tr , t o ra sân ch i bình đ ng đ cho con em m i t ng l p trong c ng đ ng xã h i có c h i thăng ti n ngang nhau, bình đ ng đ c ng hi n h t kh năng c a m i ng i cho t qu c. Duy trì th ch chuyên quy n đ c đoán trên

lĩnh vực nói trên, không những không tuân theo chức năng hiên tài phụng sự đức tin mà nó còn tạo ra sự bất bình đẳng trong quan hệ giữa con người với con người, tạo ra hàng ngăn cách ngày càng sâu giữa thành thị và nông thôn, giữa giai cấp công nhân với nông dân, giữa công dân với nhà nước và ngược nhìn mặt cách sâu hơn nó đã và đang phá hoại sự đoàn kết dân tộc. Đây không chỉ là sai lầm mà còn là có tội với đức tin, tội với dân tộc.

Người dân lao động hy vọng những người đang chèo lái con thuyền Việt Nam sớm thực hiện những tri thức của văn minh dân tộc đang đứng bên bờ vực thẳm.